

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000744

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ружанський Олександр Болеславович

2. Oleksandr B. Ruzhanskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 281

Назва наукової спеціальності: Публічне управління та адміністрування

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Публічне управління та адміністрування

Дата захисту: 29-02-2024

Спеціальність за освітою: Фінанси

Місце роботи здобувача: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Код за ЄДРПОУ: 38516849

Місцезнаходження: вул. Олесь Гончара, буд. 55-а, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 4254

Повне найменування юридичної особи: Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Код за ЄДРПОУ: 43533709

Місцезнаходження: вул. Вишгородська, буд. 21, Київ, 04074, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Код за ЄДРПОУ: 43533709

Місцезнаходження: вул. Вишгородська, буд. 21, Київ, 04074, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 78.19.11, 82.13.29.13, 84.13

Тема дисертації:

1. Механізми реалізації внутрішнього аудиту у сфері цивільного захисту України
2. Mechanisms for implementing internal audit in the field of civil protection of Ukraine

Реферат:

1. У дисертаційній роботі вирішено наукове завдання щодо теоретико-методологічного обґрунтування механізмів реалізації внутрішнього аудиту у сфері цивільного захисту України та розроблено практичні рекомендації щодо удосконалення зазначених механізмів на рівні ДСНС України (локальному рівні). Автором уточнено понятійно-категоріальний апарат, зокрема запропоновано авторське визначення понять внутрішній аудит, управління ризиками в системі внутрішнього контролю на рівні організації ДСНС. Внутрішній аудит визначено як незалежне дослідження діяльності організації щодо її продуктивності (економічності, ефективності та результативності) спрямоване на удосконалення системи управління та внутрішнього контролю з метою досягнення цілей діяльності цієї організації. Таке трактування цього терміну повною мірою враховує відомі практики у сфері внутрішнього аудиту. Управління ризиками в системі внутрішнього контролю на рівні організації ДСНС автор пропонує розуміти як формування в організації

системи управління ризиками, що здійснюється в розрізі складових, а саме ідентифікації та оцінки ризиків і прийняття рішень, зокрема визначення способів реагування на них з метою забезпечення результативності заходів реагування, контролю та впливу на ризики. Проведено аналіз досвіду запровадження та забезпечення функціонування внутрішнього аудиту в системі державного внутрішнього фінансового контролю в зарубіжних країнах. Встановлено, що запровадження моделі державного внутрішнього фінансового контролю такими країнами як Болгарія, Польща, Угорщина та Хорватія під час вступу до ЄС було розпочато з переходу від централізованого контролю та перевірок до децентралізованого внутрішнього аудиту. Досвід зазначених країн засвідчує необхідність та важливість взаємоузгодження реформ державного внутрішнього фінансового контролю з реформами у сфері державного управління та бюджетній сфері. Детально опрацьовано вітчизняну нормативно-правову базу внутрішнього аудиту в Україні, зокрема у сфері цивільного захисту України та запропоновано авторський підхід до її групування виходячи з державного чи локального рівнів з метою забезпечення відповідності внутрішніх процесів, системи внутрішнього контролю та практики внутрішнього аудиту у сфері цивільного захисту України. Також встановлено місце внутрішнього аудиту та публічного аудиту в державному фінансовому контролі за результатами аналізу вітчизняної нормативно-правової бази. Оскільки метою дисертації є теоретико-методологічне обґрунтування механізмів реалізації внутрішнього аудиту у сфері цивільного захисту України та розроблення рекомендацій щодо удосконалення елементів такого механізму на локальному рівні – на рівні ДСНС України, то досягнення визначеної мети дисертаційного дослідження зумовило необхідність розвитку моделі нового державного управління, що базується на евристичній Моделі «ЗМ» завдяки уточненню вимірюваності, базисом якої є три «Е»: ефективність, економічність, результативність, які об'єднуються поняттям продуктивності. Уперше в дисертації запропоновано застосування в системі ДСНС нових науково-методичних підходів щодо проведення аудиту інформаційних технологій та внутрішнього аудиту підготовки кадрів завдяки використанню гіпотез, критеріїв оцінювання управлінських і технологічних процесів, а також реалізації етапів внутрішнього аудиту, ґрунтуючись на ризик-орієнтованому підході. Дослідження особливостей застосування ризик-орієнтованого підходу у практиці внутрішнього аудиту у сфері цивільного захисту України сприяло побудові відповідної моделі управління ризиками в системі ДСНС, що передбачає управління ризиками на рівні організації та підрозділу внутрішнього аудиту із відображенням взаємозв'язку між цими суб'єктами, за якими підрозділ внутрішнього аудиту досліджує та оцінює систему управління ризиками на рівні організації. Запропоновано організаційно-економічний механізм, що відображає взаємодію апарату ДСНС, її територіальних органів, підрозділів, установ і організацій, підприємств сфери управління ДСНС та відділу внутрішнього аудиту та/або регіональних підрозділів внутрішнього аудиту ДСНС, предметом якої є проведення дослідження в рамках здійснення внутрішнього аудиту. Досліджено проблемні питання здійснення внутрішнього аудиту у сфері цивільного захисту України завдяки механізму оцінки його якості, адже від ефективності внутрішнього аудиту на пряму залежить процес трансформації системи управління організації, водночас відслідкувати проблемні питання у внутрішньому аудиті можливо завдяки моніторингу цих процесів, зокрема в ході оцінки якості такого аудиту. Забезпечення якості аудиту містить в собі постійний моніторинг процесу аудиту та періодичну внутрішню та зовнішню оцінку його якості.

2. In the thesis, the scientific task of theoretical and methodological substantiation of the mechanisms for implementing internal audit in the field of civil protection of Ukraine is solved and recommendations for improving the elements of the mechanisms at the level of the State Emergency Service of Ukraine (SESU) (local level) are developed. The conceptual-terminological toolkit is clarified. In particular, the author's definition of the concepts of internal audit and risk management in the internal control system at the level of the SES organization is proposed. Internal audit is defined as an independent study of organization's activity in terms of its productivity (economy, efficiency and effectiveness) aimed at improving the management and internal control system in order to achieve the goals of the organization. This interpretation of the term comprehensively encompasses well-known practices in the field of internal audit. The author proposes to define risk management in the internal control system at the organization level of the State Emergency Service as the formation of a risk management

system, which is performed with such components as risk identification and assessment with decision-making and determination of ways to respond to risks in order to ensure the effectiveness of risk response, control, and impact measures. An analysis of the experience of introducing and ensuring the functioning of internal audit in the system of public internal financial control in foreign countries was carried out. It was established that the introduction of the state internal financial control model in such countries as Bulgaria, Poland, Hungary, and Croatia during their European Union accession was initiated by the transition from centralized control and audits to decentralized internal audit. The experience of the countries mentioned above proves the necessity and importance of mutual coordination of public internal financial control reforms with reforms in the fields of public administration and budget. The domestic regulatory and legal framework of internal audit in Ukraine, including the field of civil protection of Ukraine, was elaborated in detail, and an author's approach to its grouping based on the state or local levels was proposed to ensure the compliance of internal processes, internal control systems and internal audit practices in the field of civil protection of Ukraine. Moreover, the place of internal audit and public audit in public financial control was established based on the analysis of the domestic legal and regulatory framework. Since the aim of the thesis is the theoretical and methodological substantiation of the mechanisms for the implementation of internal audit in the field of civil protection of Ukraine and the development of recommendations for improving the elements of the mechanisms at the local level, which is the level of the State Emergency Service of Ukraine, the achievement of the defined aim of the thesis necessitated the development of a new public administration model based on the heuristic Model "3M" by clarifying the measurability, which is based on the three "Es": efficiency, economy, and effectiveness, which are united by the concept of productivity. The application of new scientific and methodical approaches to the internal audit of information technologies and internal audit of personnel training in the field of civil protection of Ukraine, thanks to the use of hypotheses, criteria for evaluating management and technological processes, as the implementation of internal audit stages, based on a risk-oriented approach were developed for the first time. The study of the features of the application of a risk-oriented approach in the practice of internal audit in the field of civil protection of Ukraine contributed to the construction of an appropriate model of risk management in the system of the State Emergency Service, which provides for risk management at the level of the organization and the internal audit unit, with a reflection of the relationship between these subjects, according to which the internal audit unit examines and evaluates the risk management system at the level of the organization. The author proposed an organizational and economic mechanism that reflects the interaction of the State Emergency Service apparatus, its territorial bodies, subdivisions, institutions and organizations, enterprises in the field of State Emergency Service management and the internal audit department and/or regional divisions of internal audit of the State Emergency Service, the subject of which is conducting research within the framework of internal audit. The author deeply investigated the problematic issues of internal audit in the field of civil protection of Ukraine through the mechanism of its quality assessment.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Ружанський О. Нормативно-правове забезпечення внутрішнього аудиту в публічному управлінні системою ДСНС України. Науковий вісник: Державне управління. 2023. № 1 (13). С. 123-137.
- 2. Ружанський О., Сівак І. Управління ризиками в системі ДСНС України. Науковий вісник: Державне управління. 2022. № 2 (12). С. 322-337.

- 3. Ружанський О., Кравченко Ю. Внутрішній аудит системи Державної служби України з надзвичайних ситуацій як елемент публічного менеджменту. Науковий вісник: Державне управління. 2022. № 1(11). С. 260–275.
- 4. Ружанський О., Іноземцева О. Аналіз стану підготовки кадрів ДСНС України у контексті аудиторського дослідження. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2022. № 2 (76). С. 121-125.
- 5. Ружанський О., Іноземцева О. Підготовка кадрів у сфері цивільного захисту: аудиторський аспект. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2021. № 3 (73). С. 42-47.
- 6. Ружанський О., Кравченко Ю. Місце внутрішнього аудиту в системі публічного управління сферою цивільного захисту. Наука про цивільний захист як шлях становлення молодих вчених / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, ад'юнктів (аспірантів). Черкаси: Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2023. С. 71-73.
- 7. Ружанський О. Ризик-менеджмент у системі Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Публічне управління в умовах воєнного часу та надзвичайних ситуаціях: сучасний стан, проблеми, перспективи розвитку: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (30 листопада 2022 року) / за заг. ред. О.І. Пархоменко-Куцевіл. Переяслав, 2023. С. 273-278.
- 8. Ружанський О.Б. Інформаційна безпека під час підготовки фахівців у сфері цивільного захисту. Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: Матеріали XXIV-ої Міжнародної науково-практичної конференції (07 вересня 2022 року, м. Орхус (Данія), дистанційно). С. 389-392.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U100454

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Юлія Петрівна

2. Yuliia P. Kravchenko

Кваліфікація: к.е.н.

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Код за ЄДРПОУ: 43533709

Місцезнаходження: вул. Вишгородська, буд. 21, Київ, 04074, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Обушна Наталія Іванівна
2. Nataliia I. Obushna

Кваліфікація: д. держ. упр., доц., 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шестаковська Тетяна Леонідівна
2. Tetiana L. Shestakovska

Кваліфікація: д. держ. упр., доц., 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернігівський інститут інформації, бізнесу і права Закладу вищої освіти "Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая"

Код за ЄДРПОУ: 25623216

Місцезнаходження: вул. Ремісничка 28, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Потеряйко Сергій Петрович
2. Serhii P. Poteriaiko

Кваліфікація: д. держ. упр., доцент, 25.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Код за ЄДРПОУ: 43533709

Місцезнаходження: вул. Вишгородська, буд. 21, Київ, 04074, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Линдюк Олена Анатоліївна

2. Olena A. Lyndiuk

Кваліфікація: д.держ.упр., доцент, 25.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Код за ЄДРПОУ: 43533709

Місцезнаходження: вул. Вишгородська, буд. 21, Київ, 04074, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Твердохліб Олександр Степанович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Твердохліб Олександр Степанович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Белікова Ксенія Григорівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна